

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości S.(...) Spółki z o.o. w W.

przeciwko Wyższej Szkole M.(...) w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 lipca 2008 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 26 września 2007 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 26 września 2007 r. Sąd Apelacyjny w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości S.(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. przeciwko Wyższej Szkole M.(...) w W. odrzucił skargę kasacyjną strony powodowej z powodu nieuiszczenia w terminie opłaty od skargi kasacyjnej.

W zażaleniu powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia kwestionując jednocześnie postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 21 sierpnia 2007 r. o oddaleniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych jako nieudokumentowanego. Wskazał, że stan środków masy upadłości nie pozwala na uiszczenie opłaty sądowej od skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zażalenie powoda zostało wniesione od postanowienia Sądu Apelacyjnego w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej, lecz pośrednio kwestionuje postanowienie w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów sądowych. Możliwość kontroli takiego postanowienia, jako orzeczenia nie podlegającego samoistnemu zaskarżeniu jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie dopuszczona (por. m.in. post. SN z 14.10.2005 r., III CZ 77/05, post. SN z 17.01.2003 r., I CZ 193/02).

Kwestia zasadności odmowy zwolnienia powoda od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej nie ma jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, gdyż skarga kasacyjna powoda podlegała odrzuceniu z innych przyczyn.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że skarga kasacyjna została wniesiona przez powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 13 kwietnia 2007 r., którym Sąd ten uwzględnił apelację powoda w całości i zmienił zaskarżone orzeczenie zgodnie z żądaniem zawartym z apelacji. W apelacji z dnia 25 stycznia 2006 r. powód wniósł bowiem o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji, oddalającego powództwo w całości, „przez uchylenie pkt II wyroku odnośnie oddalenia powództwa i zasądzenia od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwoty 167.292,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu”. Zakres zaskarżenia apelacją był więc węższy niż pierwotne żądanie pozwu, którym powód dochodził zapłaty odsetek umownych w wysokości 0,13% dziennie. W tym stanie rzeczy wyrok Sądu pierwszej instancji w zakresie oddalającym powództwo i niezaskarżonym apelacją powoda się uprawomocnił i nie był przedmiotem orzekania przez Sąd Apelacyjny. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji związany jest bezwzględnie granicami apelacji, a przecież granice te obejmują też granice zaskarżenia (podmiotowe i przedmiotowe). Granic zaskarżenia nie można przekroczyć nawet w razie nieważności postępowania. Sąd drugiej instancji z tego punktu widzenia nie uchybił zresztą przepisowi art. 378 § 1 k.p.c., o czym świadczy brak orzeczenia o oddaleniu apelacji w jakiegokolwiek części.

Należy więc uznać, że skarga kasacyjna z dnia 20.08.2007 r., którą powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego „w zakresie orzeczenia o odsetkach ustawowych i daty ich wymagalności” została wniesiona od wyroku nieistniejącego, gdyż Sąd Apelacyjny w związku z zakresem zgłoszonego żądania w ogóle żądania takiego nie rozpoznawał. Skarga kasacyjna powoda jako wniesiona od orzeczenia nieistniejącego podlegała więc odrzuceniu jako z innych przyczyn niedopuszczalna, gdyż brak było substratu zaskarżenia (art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.; por. post. SN z 29 kwietnia 1997 r., I CKU

51/97; post. SN z 29 sierpnia 2000 r., I CKN 855/00, post. z 22.03.2007 r., III CSK 387/06). Rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji w przedmiocie odmowy zwolnienia powoda od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej było zatem zbędne.

W tym stanie rzeczy należy uznać, że zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej mimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu i z tego względu zażalenie powoda podlegało oddaleniu (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.).